

ΚΟΡΩΝΑ Η ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΔΡΙΑΝΗ ΔΕ ΜΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣ ΒΑΛΕΝΤΙΝΗΝ
ΔΕ ΓΡΕΣΣΑΝ

Είμαι τρομερά θυμωμένη έναντίον σου. Μοῦ ὑποσχέθης νὰ ἔλθῃς νὰ περάσῃς δεκαπέντε ἡμέρας μὲ τὴν μαμὰν καὶ ἐμὲ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐν ᾧ ἤξευρες πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τηρήσῃς τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ὅλιγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἔδωσες τὴν ὑπόσχεσιν ἐπρόκειτο νὰ γείνης μήτηρ. Καὶ ὅμως τὴν λεπτομέρειαν ταύτην τὴν ἐγνώριζες βέβαια, τὴν ἐγνώριζες τοῦλάχιστον πρὸ ἑξ ἢ ἐπτὰ μηνῶν. Διατί νὰ μὴ μοῦ εἶπῃς τὴν ἀλήθειαν; «Μία ἔγγαμος κυ-

ὄτι δὲν μὲ ἔχεις πλέον φίλην. Μία ἔγγαμος κυρία δὲν ἔχει πλέον φίλας μεταξὺ τῶν κορασίων, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς ὦραν γάμου. Παίρνεις ὅμως τὰ πράγματα πολὺ σοβαρά. Ἐπὶ τέλους ποία διαφορὰ ἡλικίας ὑπάρχει μεταξὺ μας; ἑνὸς ἔτους τὸ πολὺ. Ἀλλὰ σὺ βέβαια ἔχεις πλέον μυηθῆ τὸ μέγα μυστήριον καὶ εὐρίσκεσαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μετράς τοὺς λόγους σου διὰ νὰ μὴ ταράττῃς τὴν φαντασίαν μου. Ὁ καύμενος ὁ πατέρας δὲν εἶχε τοιαύτας ιδέας καὶ τοῦτο εἶναι εἰς περιπλέον λόγος, ὁ ὁποῖος μὲ κάμνει μετὰ πόθου νὰ τὸν ἀναπολῶ καὶ νὰ τὸν

ΟΙ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ

Εἰκὼν Ε. Βίλλα

ρία, φαίνεται δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ τοιαύτας ὁμιλίαις μὲ τὰ μικρὰ κοράσια.» Αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν μοῦ ἔδωσε πρὸ ὀλίγου ἡ μήτηρ μου ὅταν παρεπονέθην πρὸς αὐτήν, ἀφ' οὗ δὲν εἶχα ἔδῳ σὲ τὴν ἰδίαν, διὰ τί μοῦ ἀπέκρυψες τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν παρέβης τὸν λόγον. Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ δὲν εἶμαι πλέον μικρὸν κοράσιον, ἔχω κλείσει τὰ δεκαοκτὼ ἔτη καὶ καιρὸς εἶναι νὰ ἤξεύρω καὶ ἐγὼ τί γίνεται εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἔπειτα ἀπλούστατον ἦτο, πιστεύω, νὰ γράψῃς πρὸς τὴν φίλην σου: «Ἄδύνατον εἶναι νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἴδω αὐτὸν τὸν μῆνα, διότι περιμένω τοκετόν.» Ἀλλὰ βλέπω

ἐνθυμοῦμαι. Ἔθέλεις νὰ μάθῃς τὴν εἰλικρινῆ μου γνώμην περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν κορασίων; Ἐπρεπεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἡλικίας, καθ' ἣν κατὰ πρῶτον λαμβάνουσι τὴν θείαν μετὰδοσιν νὰ ἀνατρέφονται ὑπὸ τοῦ πατρὸς των, ὅταν ἔχουν πατέρα ἐντιμον καὶ ἐξυπνον, ὅπως ἦτο ὁ ἰδικός μου. Διὰ τί ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ μητέρες μας νὰ μὴ ἔχωσιν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἀνδρας των; Αἰωνίως ἐπαναλαμβάνουσιν εἰς τοὺς συζύγους των: «Δὲν ἤξεύρετε σεῖς νὰ ἀναθρέψετε κοράσια.» Διὰ τί λοιπὸν τότε ἐμπιστευοῦνται ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην ὄχι μόνον τὴν ἀνατροφήν, ἀλλ' ὀλόκληρον

τὸ μέλλον τῶν θυγατέρων των εἰς ἄνδρα, ἄγνωστον ἀκόμη τὴν προτεραίαν, νέον, ἄπειρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐντελῶς ἀγνοοῦντα τὸν χαρακτήρα, τοὺς πόθους καὶ τὰς ιδέας τῆς μνηστῆς του; Θὰ ἦτο βέβαια ὀλιγώτερον ἀπότομος καὶ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος δι' ἡμᾶς ἢ μεταβίβασις ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου. Ναί, εἰς τὰς ἀγκάλας, ἐπίτηδες ὁμιλῶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀρκετὰ εἶδα πῶς ὁ σύζυγός σου σὲ ἐκράτει ὅταν τὸ ἐσπέρας ἐπεριπατεῖτε εἰς τὸν κήπον ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἄχ! ἐκείνη ἡ σελήνη, μὲ ἐνοχλεῖ μὲ τὴν ὠχράντης ὄψιν, τὴν ἀπαθῆ, τὴν φουσκωμένην ὅπως θὰ ἦτο τὸ πρόσωπον τοῦ Πιερρότου ἐάν ἦτο πρισμένος. Ὅταν τὴν παρατηρῶ καὶ εἶναι κάμποσαι ἡμέραι, ἀφ' ὅτου συχνὰ τὴν παρατηρῶ, συλλογίζομαι μόνη μου χωρὶς νὰ τὸ θέλω: «Πόσα δὲν εἶδε καὶ πόσα δὲν ἤκουσε, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου! Ἀλλὰ τί ἄκρα ἐχεμύθεια! Ποτέ της δὲν ἐκμυστηρεῦται καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχη ὀπίσω ἀπὸ τὸν ἥλιον χωρὶς ποτέ νὰ κατορθῶνῃ νὰ τὸν φθάσῃ. Τί ὑπομονή! Καὶ ὅταν ἡμεῖς θὰ ἔχωμεν ἀποθάνῃ, ἀφανισθῇ, λησμονηθῇ, θὰ ἐξακολουθῇ τὸν δρόμον της καὶ ἄλλοι πάλιν θὰ τὴν παρατηροῦν ὄνειρευόμενοι καὶ ἐλπίζοντες καὶ αὐτὸ θὰ γίνεται πάντοτε, πάντοτε. Εἶναι ἀπελπιστικὸν νὰ συλλογίζεται ὁ ἄθρωπος, ὅτι εἶναι τόσο μηδαιμὸν πραγμα.» Μοῦ ἔρχεται ἐνίοτε νὰ ὑπάγω νὰ κλεισθῶ εἰς ἓν μοναστήριον νὰ φορέσω πλατὺ ῥάσον, νὰ μὴν ὁμιλῶ, νὰ μὴ σκέπτομαι, νὰ μὴν ὑπάρχω καὶ νὰ με ἐξαφανίσῃ τοιουτοτρόπως ὁ χρόνος. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν εἰς τὸ μοναστήριον δὲν σὲ ἀφίνου νὰ πλύνῃσαι ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, πρῶι καὶ ἐσπέρας, ἀλλέως θὰ ἐπήγαινα ἀμέσως νὰ ταρῶ. Θὰ ἐθυσίαζα ἀκόμη καὶ τὰ μαλλιά μου, ἀλλὰ δὲν ἤμπορῶ νὰ συνειθίσω εἰς τὴν ιδέαν ὅτι δὲν θὰ ἔχω πάντοτε λευκότατα τὰ πόδια καὶ τριανταφυλλένια τὰ νύχια. Ἐσχάτως συνωμίλου μὲ τὴν ἀδελφὴν Εὐστασίαν, τὴν ὁποίαν πηγαίνω καὶ βλέπω ἐνίοτε. Τῆς ἔλεγα διὰ τοὺς πόθους αὐτούς, οἱ ὅποιοι κατὰ διαλείψεις μὲ πιάνουν καὶ ἔπειτα τῆς ἐξεμυστηρεῖθην καὶ τοὺς διασταγμούς μου, τοὺς ὁποίους ὅμως τῆς εἶπα καθαρά ὅτι εἶχα τὴν γενναιότητα νὰ καταβάλω ἂν ὁ ἐπίσκοπος ἐδέχετο νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἔχω πλησίον εἰς τὸ κελλίον μου ἓν μικρὸν δωμάτιον καλλωπισμοῦ ὁμοιον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Ἀδύνατον, ἀπεκρίθη. Αὐτὰ τὰ ἐμποδίζουν οἱ κανόνες τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἔπειτα ποῦ μένει καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν διὰ τὸ σῶμά μας.

— Δοιπόν, ἀδελφῆ μου, δὲν τὸ πλύνετε ποτέ τὸ σῶμά σας;

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ἀπήντησεν ἐκείνη χαμογελῶσα, ὅτι προχθὲς εἶδα κατὰ τύχην τὰ γόνατά μου. Ἦσαν τόσο μαῦρα ὥστε ἐντράπην διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν.

Τοῦτο δὲ εἶναι τόσο μαλλον θαυμαστόν, ὅσον μὲ ὅλα της τὰ σαράντα δύο ἔτη, εἶναι πάντοτε ὠραιότατη καὶ ἐγεννήθη πριγκιπέσσα Β... Ἀδιαφορον! τοιαύτας θυσιάς ἐγὼ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὰς κάμω καὶ δὲν θέλω νὰ βλέπω τὰ γόνατά μου μαῦρα.

Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἐξέλθω ἀπὸ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκομαι. Ἐπὶ ὥρας κατ' ἐξακολούθησιν παρετήρουν τὴν σελήνην, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔδωκε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ἐπεθύμουν νὰ σὲ εἶχα ἐδῶ· θὰ μὲ συνεβούλευες ἢ τοῦλάχιστον θὰ μοῦ ἐδίδῃς μίαν ιδέαν. Θὰ ἤμποροῦσες μόνη σου νὰ κρίνης βλέπουσα τὰ πρόσωπα. Θὰ ἤξευρη βέβαια πολλὰ πράγματα μία γυνὴ ὅταν εἶναι μήτηρ. Εἶναι, ἀλήθεια, ἐξάισιον πράγμα τὸ νὰ γείνη τις μήτηρ; Ποῖον θὰ ἀγαπᾷ περισσότερο τὸν πατέρα ἢ τὸ τέκνον; Ἡ καὶ τοὺς δύο ὁμοίως; Ἀρχίζεις νὰ ἐνοῆς τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά; Ἡμπορεῖς εἰλικρινῶς νὰ μοῦ ὁμιλήσῃς; Μὴ φοβείσαι νὰ σὲ προδώσω, οὔτε ἡ μαμὰ διαβάξει τὰ γράμματα μου. Τώρα θὰ μ' ἐρωτήσῃς βέβαια, ἀφ' οὗ εὕρισκομαι εἰς τοιαύτην ἀπορίαν διὰ τί δὲν ἐρωτῶ τὴν μαμὰν ἢ τὸν πατέρα Σερβᾶν τὸν πνευματικὸν μου; Ἡ περιστάσις μου, βλέπεις, εἶναι ὅλος διόλου ἐξαιρετικὴ, ἡ μαμὰ θὰ νομίση ὅτι ἐτρελλαθῆκα καὶ ὁ πνευματικὸς μου δὲν θὰ καταλάβῃ τί τοῦ λέγω. Τότε δέ, ἡ μαμὰ θὰ μοῦ προτείνῃ νὰ μοῦ κάμῃ κανὲν ταξιδάκι, ὃ δὲ πατερ Σερβᾶν θὰ μὲ συμβουλεύσῃ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νὰ μοῦ στείλῃ φῶτισιν. Πιστεύω ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἔχει καιρὸν νὰ χάνῃ διὰ τὰς ὑποθέσεις μου καὶ ἔπειτα ἡ περιστάσις μου μὲ ὅλην τὴν ἐξαιρετικότητά της εἶναι ταχὰ ἀρκετὰ σοβαρὰ διὰ τὸν Θεόν; Καὶ ποῖος ἤξευρε ἀκόμη μήπως ὅτι συμβαίνει εἰς ἐμὲ εἶναι μὲν πολὺ φυσικόν, δὲν μοῦ κάμνει δὲ δι' ἄλλον λόγον ἐντύπωσιν παρὰ μόνον διότι δὲν ἔχω τὴν ἀπαιτουμένην ἔξιν; Ἰδοῦ περὶ τίνος πρόκειται: Ἡ μαμὰ θέλει νὰ μὲ ὑπανδρεύσῃ, ἐγὼ δὲ κατ' ἀρχὴν δὲν ἔφερα ἀντίστασιν. Ἀφ' οὗ, ἐσκέφθην, ἐξ ἅπαντος πρέπει μίαν ἡμέραν νὰ ὑπανδρευθῶ, καλλίτερα νὰ ὑπανδρευθῶ νέα ὁμιλῶ, ἐννοεῖται, περὶ τῶν γυναικῶν, διότι δὲν θὰ ἐπιθύμουν ἄνδρα τῆς ἡλικίας μου. Ἐξ ἡ ἑπτὰ ἐτῶν διαφορὰ, νομίζω ὅτι εἶναι σωστὴ ἀναλογία. Ὁ καύμενος ὁ πατέρας ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν, ἡ μαμὰ ἀφῆκε τὸ πένθος εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοῦ χειμῶνος καὶ μῶλον ὅτι φορεῖ ἀκόμη βιολεὲ καὶ στακτιὰ ἤρχισε νὰ δέχεται εἰς τὰς ὠρισμένας της ἡμέρας ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς ἐσπέρας. Μὲ παίρνει δὲ καὶ ἐμὲ εἰς τὸν

κόσμον. Ἐχει βέβαια τοὺς λόγους τῆς. Ἐγὼ ἤμπορῶ νὰ ἀποκατασταθῶ ὅπως καὶ καθε ἄλλη. Οὔτε ἀσχημὴ εἶμαι, οὔτε πτωχή, οὔτε κουτή, οὔτε φθισική. Οἱ γονεῖς μου καὶ ἀξιότιμοι εἶναι καὶ ὅλοι τοὺς τιμοῦν. Διὰ νὰ νυμφευθῶ δὲ οὔτε ἀπὸ ματαιοδοξίαν θὰ ὀδηγηθῶ οὔτε ἀπὸ χρηματικούς ὑπολογισμούς. Ἡ περιουσία μας εἶναι καλὰ τοποθετημένη κατὰστροφῆς. Δὲν αἰσθανομαι καμμίαν ἀναγκὴν ἢ διαθέσειν νὰ ἀλλάξω κύκλον καὶ νὰ ἀκούω νὰ μὲ ὀνομαζοῦν κυρίαν δούκισσαν ἢ πριγκιπέσσαν εἰς τοὺς οἴκους, ὅπου ὁ νέος τίτλος μου θὰ μοῦ ἤνοιγεν εἰσοδόν. Ἐπὶ τέλους δὲ τὸ ὄνομά μου ἔχει καὶ τὸ μύριον τῆς εὐγενείας. Εἶναι τάχα πολὺ ἀρχαία ἡ εὐγένειά μας; Δὲν ἤξεύρω· ὁπωσδήποτε ὅμως εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ μᾶς διακρίνη ἀπὸ τοὺς προμηθευτὰς μας. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ παραξενευθῇ δι' αὐτὴν οὔτε νὰ τὴν γελάσῃ. Δὲν κάμνω δὲ καὶ ἐκτάκτως ἰδανικὰ ὄνειρα. Δὲν ζητῶ συζυγὸν ἥρωα. Μοῦ ἀρκεῖ νὰ εἶναι ὑγιής, νὰ ἔχῃ μίαν ἐργασίαν ἕως εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος καὶ νὰ μὲ ἀγαπᾷ κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας. Ἴσως ὁ γάμος θὰ μοῦ δώσῃ καὶ κάπως περισσοτέραν ἐλευθερίαν. Ἡ διδασκάλισσα μου μὲ συνοδεύει τώρα πάντοτε ὅσας τις δὲν ἐξέρχομαι μὲ τὴν μαμάν μου! Τοῦτο ὅμως ἀρχίζει νὰ μοῦ φαίνεται ὀλίγον γελοῖον. ἤθελα ὀλίγον ἄερα περισσότερον. Ἀκούω νὰ γίνεταί λόγος διὰ μερικά βιβλία τὰ ὅποια ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ νὰ ἀναγνώσω. Λέγουν ὅλοι ἐνώπιόν μου ὅτι εἶναι ἀριστουργήματα καὶ ὅμως μοῦ τὰ κρύπτουν. Πῶς εἶναι δυνατόν ἐν βιβλίον νὰ εἶναι ἀριστούργημα καὶ συγχρόνως ἀπηγορευμένον εἰς μίαν κόρην τῆς ἡλικίας μου; Ἄν εἶχα ἐν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ βιβλία θὰ μὲ ὠδήγει ἴσως τώρα εἰς τὰς δυσκολίας, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκομαι; Δὲν εἶμαι λοιπὸν πολὺ ἀπαιτητική. Ἐγὼ μάλιστα φαίνομαι εἰς τὸν ἑαυτόν μου πολὺ λογική καὶ ἡ εὐτυχία θὰ μοῦ ἦτο εὐκολωτάτη ἂν δὲν μοῦ συνέβαινε μίαν περιπέτεια κατ' ἐξοχὴν ἀπροσδόκητος.

Εἶδες βέβαια αὐτὸν τὸν χειμῶνα εἰς τὸν οἶκόν μας τὸν κ. δὲ Βιλλελόν. Εἶχε συστηθῆ ὑπὸ τῆς κυρίας δὲ Πονλουί, ἡ ὁποία δὲν ἀπέκρυψε τὰ σχέδια τοῦ βαρῶνου (εἶναι βαρῶνος, ἀληθινὸς βαρῶνος). Ἐπρόκειτο δηλαδὴ περὶ συνοικεσίου μὲ ἐμέ. Ἐγνώριζα τὸν νέον ἐκεῖνον καὶ πολλάκις εἶχα χορευθῆ μαζί του. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μοῦ ἀπήρεσκε. Ὅταν τὸν εἶδα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας ἐνόησα ἀμέσως τὸ πραγμα. Ἄλλως δὲ ἡ μαμὰ δὲν ἐφρόντιζε νὰ μοῦ ἀποκρύπτῃ τὰ σχέδιά τῆς, ἀμέσως μάλιστα μοῦ εἶπε νὰ τὸν θεωρῶ ὡς μέλλοντα μνηστήρά μου. «Ἡ θέσις του, ἡ ἡλικία του, ἡ

περιουσία του, ἡ οἰκογένειά του, τὰ προηγουμένα του μοῦ φαίνονται καλὰ, μοῦ εἶπε. Ἀπὸ σὲ ἐξαρτάται νὰ ἀποφασίσῃς. Προσποίησόν ὅτι δὲν ἤξεύρεις τίποτε. Σπούδασέ τον λοιπὸν μὲ ὅλην σου τὴν ἄνεσιν. Ἐγὼ δὲν ἔχω σκοπὸν δι' ὅλου νὰ ἐπιρρεάσω τὴν ἀπόφασίν σου.» Ἐνθυμεῖσαι; Ὅλιγον καιρὸν μετὰ τὴν ὑπανδρείαν σου τὸν εἶχες συναντήσῃ. Δὲν θὰ τὸν παρετήρησες ἴσως· εἶναι ὑψηλός, λεπτός, ξανθός, μὲ πολλὰ μαλλιά, μὲ μακρὸν γένειον, ὠραῖα δόντια, κεφαλὴν ὀλίγον μικράν, πλατεῖς ὤμους, ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς ἀνδρικῆς ἰσχύος. Ὁ ἀγαπώμενος ἀνὴρ πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυρός· δὲν νομίζεις; Πρέπει πάντοτε νὰ αἰσθανώμεθα ὅτι αὐτός εἶναι ὁ προστάτης μας, μὲ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν οὔτε τὸ νερόν, οὔτε τὴν φωτιάν, οὔτε τὸν ὄχλον. Οἱ πόδες του δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἔκτακτον, εἶναι πάντοτε καλὰ ὑποδεμένους, αἱ χεῖρές του εἶναι πολὺ ἐπιμελημέναι καὶ ὀλίγον σκληραῖ· ἵπτευει θαυμάσια. Ἐχει πολὺ πνεῦμα καὶ εἶναι πρὸ πάντων εὐχαρὶς καὶ ζωηρός. Εἶναι μέλος τοῦ κύκλου τῶν Mirlitons, ἐννοεῖται. Ἄλλως δὲ καὶ ποῖος δὲν εἶναι τώρα; Εἶχε, φαίνεται, πολλὰς εὐτυχεῖς περιπετείας ὁ βίος του καὶ δὲν ἀπορῶ δι' ὅλου διὰ τοῦτο. Θὰ μ' ἐρωτήσῃς πῶς τὸ ἤξεύρω; Ἐγείνει πολλάκις λόγος δι' αὐτὸν εἰς τῆς μαμας, ὅπως γίνεταί δι' ὅλους τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι φαίνονται εἰς τὸν κόσμον, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤμπορουσε κανεὶς νὰ προῖδῃ οὔτε τὴν παρουσίαςιν του οὔτε τὴν αἰτήσιν του. Ἡ ὁμιλία ἐγένετο σκεπαστή, ἀλλ' ἐγὼ πολὺ καλὰ ἐνόησα. Καὶ ἔπειτα εἶναι ἀδύνατον πλέον εἰς τὴν ἐποχὴν μας νὰ μᾶς ἀνατρέψουν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἀποκρύφων ἡθῶν. Καθε πρῶτ' αἱ ἐφημερίδες μᾶς μεταδίδουν τοῦ εἶδους τούτου τὰ νέα ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνουσι τροφήν αἱ ἑσπεριναὶ συνανκαστροφαὶ καὶ ἡμεῖς ἀκούομεν νὰ ζευγαρώνωνται τὰ ὀνόματα τῶν χορευτῶν μας μὲ τὰ ἐπώνυμα τῶν κυριῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων αἱ ἀμαζαὶ διασταυροῦνται μὲ τὰς ἰδικὰς μας εἰς τὰ Ἡλύσια, εἰς τὸ Δάσος, παντοῦ. Συναντῶμεθα μὲ αὐτὰς εἰς τὰ ἐμπορικά, εἰς τὰς ῥαπτρίας. Μᾶς ἐπιβάλλουν τὸ γουστό των καὶ μᾶς προμηθεύουν τοὺς συζύγους μας. Ὅταν δὲ οἱ κύριοι καταφεύγουσι πρὸς ἡμᾶς γίνεταί τάχα τοῦτο διότι τὰς ἐβαρέθησαν ἢ διότι ἐκείναι τοὺς ἐβαρέθησαν; Μὲ ὀλίγους λόγους, τέλος πάντων, ὅλοι τώρα ἐμυήθημεν πλῆθος πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων τῆς παρελθούσης γενεᾶς τὰ κοράσια δὲν εἶχον οὔτε ἰδέαν. Καὶ ἤξεύρομεν λοιπὸν τώρα ἡμεῖς ὅσα κατοικοῦμεν εἰς Παρισίους, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι μόνον νόμιμοι ἔρωτες, τοὺς ὁποίους κυρώνει ὁ δήμαρχος καὶ εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, αἱ δὲ σκανδαλώδεις ἱστορίαι τῶν κυριῶν τούτων καὶ

τῶν κυριῶν ἐκείνων ἀποτελοῦσιν ὅπωςδῆποτε μέρος τῆς ἀνατροφῆς μας. Εἶναι ἀπαίσιον νὰ τὸ συλλογισθῇ τις. Ἐνίοτε μάλιστα θεωροῦμεν προτέρημα τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος μᾶς ζητεῖ εἰς γάμον τὸ ὅτι ὑπῆρξεν ὁ ἦρωας τοιοῦτου εἶδους περιπετειῶν, ἐν ᾧ τοῦτο ἀκριβῶς ἔπρεπε νὰ μᾶς κάμνη νὰ τὸν ἀποφεύγωμεν, ἐὰν ἐσεβόμεθα ὀλίγον τὸν ἑαυτὸν μας.

Ἐπόθεσε νέον, ὁ ὁποῖος θεληματικῶς ἤθελε διαφύγη ὅλα ἐκείνα τὰ κακὰ παραδείγματα καὶ ἤθελε φυλάξῃ τὸν ἑαυτὸν του διὰ μίαν μόνην γυναῖκα, τὴν σύζυγον, ὑπόθεσε ὅτι αὐτὸς μὲ ὅλα του τὰ ὄνειρα καὶ μὲ ὅλην του τὴν ἄγνοιαν τοῦ κακοῦ παρουσιάζεται εἰς τὴν μητέρα μας καὶ μᾶς ζητεῖ. Ἡ μήτηρ, τοῦλάχιστον ἐκ πρώτης στιγμῆς, θὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασίν του· θὰ εἴπῃ ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς δὲν γνωρίζει τὸν κόσμον! Καὶ ἐὰν ἡ κρίσις δὲν μὲ ἀπατᾶ, ἀπὸ ὅσα ἠμπόρεσα νὰ καταλάβω ἀκούουσα τὰς σκεπαστὰς ὁμιλίαις, περὶ τῶν ὁποίων σοῦ ἔλεγα, θὰ γελάσῃ εἰς βᾶρος του μαζὶ μὲ τὰς ἄλλας μητέρας. Διὰ τί; Πρὸ ὀλίγου ἐδιάβασα καὶ πάλιν τὸν *Paŭlor καὶ Birginiar*. Ἄχ! ποῖος ἠμπορεῖ νὰ μὲ μεταφέρῃ ἔξαφνα ὑπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τῶν Λατανιῶν, εἰς τὴν μυροδόλον δενδροστοιχίαν! Διὰ τί ἡ κυρία Δελατοῦρ ἢ τοῦλάχιστον ἡ Μαργαρίτα νὰ μὴ εἶναι μήτηρ μου; ποῦ εἶναι αἱ καλύβαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνετράφημεν ἐγὼ καὶ ὁ Παῦλος; Νὰ ἔχωμεν τρεῖς γυμνόποδες ἀπὸ τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας, εἰς τοὺς ἰδίους δρόμους μὲ τὸν ἀδελφὸν ἐκείνον τῆς ἐκλογῆς μας, νὰ ἔχωμεν ἐν πλήρει ἀθωότητι ἀποπλανηθῇ καὶ οἱ δύο εἰς τὰ μεγάλα δάση, νὰ ἔχωμεν εὖρη καταφύγιον κατὰ τῆς τρικυμίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀνκασκωμένον φόρεμα, νὰ ἔχωμεν περᾶση τοὺς χειμάρρους, κρατούμεναι εἰς τοὺς βραχίονάς του, χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς ἄλλην διατάραξιν παρὰ τὴν ρυθμικὴν ἀνακπνοὴν τοῦ στήθους του, νὰ μὴ ἔχωμεν ἰδῆ κανενὸς ἄλλου νέου τὸ πρόσωπον, μαζὶ νὰ ἐκπληττώμεθα, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν, αἰσθανόμενοι καὶ οἱ δύο μᾶς ἄοριστον, ἀλλὰ θεσπεσίαν ταραχὴν, τὴν ὁποίαν νὰ ἐπαυξάνῃ ἀκόμη ἢ μεταξὺ μας ἀμοιβαία καὶ συγχρόνως ματαίαι ἐρώτησις περὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς, νὰ μὴ ἔχωμεν τέλος πάντων παρὰ τὴν αὐτὴν στέγην, τὴν αὐτὴν κλίνην, τὸν αὐτὸν τάφον, τὴν αὐτὴν αἰωνιότητα, αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ βᾶθος τῆς καρδίας μας κάμνομεν ὅλα μας, δὲν ἔχω δίκαιον; Διὰ τί τὸ ὄνειρον τοῦτο νὰ εἶναι ἀπραγματοποιήτον; Διὰ τί νὰ εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ εὐχαριστούμεθα μὲ Παῦλους τῶν κύκλων καὶ τῶν σαλονίων, οἱ ὁ-

ποῖοι πρὶν μᾶς ἀγαπήσουν, ἠγάπησαν ἀπείρου, Βιργινίας τοῦ σωροῦ;

Τέλος πάντων ἀναλόγως τῶν σημερινῶν μνηστῆρων, ὁ κ. δὲ Βιλλελὸν μοῦ ἐφάνη ἄρκετὰ εὐπρόσδεκτος καὶ πολλὰ μάλιστα ἀπὸ τὰς φίλας μου δὲν ἤρρησαν νὰ μὲ ζηλεύσουν διὰ τὴν τύχην μου, τοῦτο δὲ τὸν ἀνύψωσεν ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸ πνεῦμά του. Πολὺ γρήγορα ἐγεννήθη εἰς ἐμὲ ἡ ἐξις μάλιστα δὲ καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ τὸν βλέπω. Τὸν ἐπερίμενα ἀνυπομόνως τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὑποίας ἤξευρα ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἐφρόντιζα δὲ νὰ στολιζομαι χάριν αὐτοῦ ὅσακις ἤμην βεβαία ὅτι θὰ τὸν συνήντων ἔξω. Ἄμα τὸν ἔβλεπα προσεπάθουν νὰ διακρίνω εἰς τὸ βλέμμα του ἂν ἐμάντευσε τὸν πόθον τὸν ὁποῖον εἶχα νὰ φανῶ ἀρεστὴ εἰς αὐτὸν καὶ ἡσθάνομην νὰ κτυπᾷ δυνατώτερα ἢ καρδία μου ὅταν ἐσχημάτιζα τὴν πεποίθησιν ὅτι μὲ εἶχεν ἐννοήσῃ. Πρέπει δὲ νὰ τὸ ἀναγνωρίσω ἄμέσως μὲ κατελάμβανε. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἀπὸ τὰς πολλὰς, λέγω τῆς μαμᾶς μου: «Ἐσκέφθην ἄρκετὰ, ἀγαπῶ τὸν κ. δὲ Βιλλελὸν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γείνω σύζυγός του.» Τὴν γνωρίζεις τὴν μαμάν, δὲν βιάζεται εἰς τίποτε. Μοῦ ἀπεκρίθη: «Τὸν ἀγαπᾶς, τὸν ἀγαπᾶς· μὴ λές μεγάλον λόγον. Ἐπειτα ἀπὸ ἓνα ἢ δύο μῆνας τὰ ξαναλέγωμεν πάλιν, ἔχομεν καιρὸν. Πιστεύω ὅτι δὲν ἀπατῶμι ὡς πρὸς τὰς διαθέσεις του. Ἐχεις τὴν ἄδειαν νὰ τὸν βλέπῃς, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα ἀκόμη νὰ ὑποσχεθῶ τίποτε οὔτε εἰς αὐτὸν οὔτε εἰς τὴν οἰκογένειαν του. Ἄς ἀφήσωμεν τὰ πράγματα νὰ βαδίσουν τὸν δρόμον των. Δὲν σὲ ἐζήτησεν ἀκόμη, ἄς περιμένωμεν νὰ σὲ ζητήσῃ καὶ τότε βλέπομεν. Ἡ εὐτυχέστερα ἐποχὴ τοῦ γάμου εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνυπομόνως περιμένει τις τὴν πραγματοποιήσιν του».

Μὲ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν μου ὡς ἀρραβωνισμένην χωρὶς ὅμως νὰ ὑποχρεωθῶ καὶ περισσότερον. Καὶ εὐτυχῶς ἔκαμα πολὺ καλὰ. Πολλάκις συνωμίλησα μὲ τὸν Καζιμίρ (Καζιμίρ εἶναι τὸ κύριόν του ὄνομα, θὰ ἐπροτίμων ὁποιοιδήποτε ἄλλο) συνωμίλησα μὲ τὸν Καζιμίρ περὶ γάμου μας. Ἡ ὁμιλία μας ἦτο γενικὴ καὶ ἄοριστος. «Ἐὰν ὑπανδρευθῶ», «ὅταν κανεὶς ὑπανδρεύεται», «θὰ εἶχα τὴν ἀπαίτησιν», «ἡ ἐλπίς μου θὰ ἦτο» αὐταὶ ἦσαν αἱ ἐλαστικαὶ ἐκφράσεις τὰς ὁποίας μετεχειριζόμεθα καὶ τὰς ὁποίας συνέροαπτα πάντοτε μὲ λευκὴν κλωστήν. Αὐτὸς ἦτο καὶ εἶναι ἐννοεῖται, σύμφωνος πάντοτε μὲ ἐμὲ. Τὸ πρᾶγμα ἐπήγαγε λοιπὸν καὶ πηγαίνει θαυμάσια.

^{Ἔπεται τὸ τέλος;}